

άλετροκαλάμιν τό, Πόντ.

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *καλάμι*.

Ὁ ρυμὸς τοῦ ἀρότρου: Ἄσμ.

Πουλλὴν ἔρθεν κ' ἐκόνεψεν 'ς τοῦ ζυγόνι' αὐτὴν ἄκραν,

ἔσκαῶθεν κ' ἐκαλοκόνεψεν καὶ 'ς τ' ἄλετροκαλάμιν.

άλετροκλείδι τό, Πελοπν. (Λακων. Μάν.)

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *κλείδι*.

Καρφίον διερχόμενον δι' ὀπῆς τοῦ ἄκρου τοῦ ρυμοῦ καὶ χρησιμεῖον ὅπως συγκρατῇ αὐτὸν πρὸς τὸν ζυγὸν διερχόμενον διὰ κρίκου ὑποκάτωθεν αὐτοῦ.

άλετροκουρούνα ἡ, Πελοπν. (Μαζαίικ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *κουρούνα*.

Ἡ κορώνη τοῦ ἀρότρου: *Λαχτάρα* νὰ σῶθῃ, *άλετροκουρούνα*! (ὕβριστικῶς)

άλετροκράτημα τό, Λεξ. Πόππλετ.

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *κράτημα*.

Ἡ λαβὴ τοῦ ἀρότρου. Συνών. *άλετρολάβι*, *άλετροουρά*, *άλετροόπιασμα*, *άλετροόχερη*, *άλετρο-χέρι*, *άλετροχερίδι*, *ἔχερη*, *ἔχερι*, *χερήτρα*.

άλετρολάβι τό, ἀμάρτ. *άλετρολάβ'* Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *λάβιν*.

Ἀλετροκράτημα, ὁ ἰδ.

άλετροουρά ἡ, Εὐβ. (Κάρυστ.) κ. ἄ. *άλετρονουρά* Πελοπν. (Κυνουρ. Βούρβουρ.) *άλετροουρά* Πελοπν. (Βασαρ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *οὐρά*, παρ' ὃ καὶ *νουρά*.

Ἀλετροκράτημα, ὁ ἰδ.

άλετροπέρονο τό, Λεξ. Αἰν. *άλιτρουπέρονου* Θεσσ.

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *περόνι*, δι' ὃ ἰδ. *πιρούνι*.

1) Μέγα καρφίον τοῦ ἀρότρου χρησιμεῖον ὡς σύνδεσμος Λεξ. Αἰν. 2) Γεωργικὸν ἐργαλεῖον ἐκ κοντοῦ μετὰ τριαίνης, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀναστρέφεται ὁ ἄλωνιζόμενος σῖτος Θεσσ. Συνών. *δικράνι*.

άλετροόπιασμα τό, Λεξ. Κομ. Βλαστ. *άλιτροόπιασμα* Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *πίάσμα*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Ἀλετροκράτημα, ὁ ἰδ.

άλετροπόδα ἡ, σύνηθ. *άλετριπόδα* Προπ. (Κύζ.) *άλετροπίδα* Ἡπ. *άλιτρουπόδα* Θράκ. Μακεδ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Εὐρυταν.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. *ἀλετροπόδι*.

1) Τὸ κάτω ὀριζόντιον μέρος τοῦ ἀρότρου, εἰς τὸ ὁποῖον προσαρμόζεται τὸ ὑνίον καὶ τὸ ὁποῖον χρησιμεῖει ὡς βάσις τοῦ ὅλου ἐργαλείου, τὸ ἀρχ. ἔλυμα σύνηθ. : *Ἀλετροπόδα πουρναρήσια* Πελοπν. (Καλάβρυτ.) *Ἐκουπα ἕνα πλατάν'* νὰ φκειάσουν *άλιτρουπόδα* Αἰτωλ. || Ἄσμ.

Τὸν ἄντρα ποῦ μοῦ δώσατε ἴσα μ' ἕνα ρεβίθι ἀνέβηκε 'ς τὴν ρεβιθὰ νὰ κόψῃ ἄλετροπόδα, ξεμασκαλίστη ἡ ρεβιθὰ κ' ἔπεσε καὶ τσακίστη (σκωπτικόν) Πελοπν. (Ἡλ.) —Ποίημ.

Ὁ χερουλάτης ἔφαγε τ' ἄχαρα δάχτυλά μου

καὶ 'ς τὴν ἄλετροπόδα μου ἐλειώσαν τὰ ἥπατά μου

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,343 Συνών. *ἀλέτρι* 1 β, *άλετρο* 2, *άλετροπόδι*. 2) Ὁ ἄστερισμὸς τοῦ Ὠρίωνος (ἔνεκα τοῦ σχήματος κληθεὶς οὕτω σύνηθ.): *Βγαίνει ἡ ἄλετροπόδα πολλαχ.* Ἔπεσε ἡ ἄλετροπόδα, ὅπου κί ἂν εἶναι θὰ φωτίσῃ Καλάβρυτ. Ἔσκασε ἡ ἄλετροπόδα (ἀνέτειλε) αὐτόθ. Συνών. *ἀλετροπόδι* 2, *ποδαλέτρι*. 3) Ὁ ἄστερισμὸς τῆς Μεγάλης Ἀρκτοῦ Πελοπν. (Βασαρ.) Προπ. (Ἀρτάκ.) Συνών. *άλετροπόδι* 3.

άλετροπόδης ἐπίθ. Κύθηρ.

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *πόδι*.

Ὁ ἔχων τοὺς πόδας ἐπικαμπεῖς ὡς τὸ σχῆμα τοῦ ἀρότρου, στρεβλόπους.

άλετροπόδι τό, σύνηθ. *άλατροπόδι* Κέρκ. (Ἀργυροῦδ.) *άλετροπόδ'* Μύκ. Πάρ. (Λεῦκ.) Τήν. κ. ἄ. Προπ. (Ἀρτάκ.) *άλιτρουπόδ'* Ἡπ. Θράκ. Μακεδ. κ. ἄ. *άλιτριπόδ'* Θράκ. (Αἰν.) *άλετροπόδι* Ρόδ. κ. ἄ. —Λεξ. Περίδ. Βυζ. *άλιτροπόδι* Λεξ. Περίδ. Βυζ. *άλιτρουπόδ'* Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) Θράκ. Μακεδ. (Βελβ. Ζουπ. Λακοβ. Σισάν. κ. ἄ.) *άλιτριπόδ'* Θάσ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὖσ. *άλετροπόδιον*, ὃ ἐκ τοῦ μεταγν. *άροτροπόπους* διὰ τοῦ διαμέσου τύπ. *άροτροπόδιον*, ὃ παρὰ τῷ Ζωναρ. (λ. αὐδὼδ).

1) *Ἀλετροπόδα*, ὁ ἰδ., σύνηθ. : Ἄσμ.

Ἐγὼ εἶδα καὶ τὸ μύρμηγκα μὲ μὰ τριχὰ ζωμένο,

σὲ ρεβιθὰ ἀνέβηκε νὰ κόψῃ ἄλετροπόδι

κ' ἡ ρεβιθὰ 'τανε ψηλὴ, ἔπεσε καὶ σκοιῶθη

(σκωπτικόν) Ἡπ.

Πέντε δάχτυλά 'χει ἡ χέρα, | τέσσερα βυζιά 'χει ἡ ἀγελάδα
τρία πόδια ἄλετροπόδια, | δύο πέρδικες γραμμένες

(τρία πόδια ἄλετροπόδια—ὡς ἄλετροπόδια, ἥτοι ἐπικαμπῇ, στρεβλά. Ἡ παρομοίωσις γίνεται πρὸς τὸ γωνιῶδες σχῆμα τοῦ ποδὸς τοῦ ἀρότρου μετὰ τῆς λαβῆς αὐτοῦ, ἡ ὁποία προσπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν ὡς ἀναπόσπαστον μέρος αὐτοῦ) Ἡπ. || Μεταφ. χωλὸς Ἡπ. (Ζαγόρ.) Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Ἀλετροπόδι* Πελοπν. (Γύθ.) *Ἀλετροπόδια* Πελοπν. (Μάν.) 2) Ὁ ἄστερισμὸς τοῦ Ὠρίωνος (ἔνεκα τοῦ σχήματος κληθεὶς οὕτω) πολλαχ. : Φρ. *Ἀνγίρ' νὸς καὶ 'λιτρουπόδ'* (ἐπὶ ψευδῶν λόγων) Μακεδ. Ἡ σημ. αὕτη ἤδη μεσν. Πβ. Σχολ. Θεοκρ. 7,54 «Ὠρίων τὸ κοινῶς ἄλετροπόδιον λεγόμενον» (ἰδ. ΝΠολίτ. Λαογραφ. Σύμμ. 2,190 κέξ.) Συνών. *άλετροπόδα* 2, *ποδαλέτρι*.

3) Κατὰ πληθ. *λιτρουπόδια*, ὁ ἄστερισμὸς τῆς Μεγάλης Ἀρκτοῦ Θάσ. Μακεδ. (Ζουπ.) Συνών. *άλετροπόδα* 3.

άλετροσίδερο τό, Θράκ. —Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. *άλιτρο-σίδιρον* Θράκ.

Ἐκ τῶν οὖσ. *ἀλέτρι* καὶ *σίδερο*.

Τὸ ὑνίον τοῦ ἀρότρου.

άλετρούδι τό, ἀμάρτ. *άλετρούν* Κύπρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὖσ. *ἀλέτρι* διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -οῦδι.

Μικρὸν ἄροτρον. Συνών. *άλετράκι*.

